ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Η σημερινή Κυριακή μάς καλεί να ακούσουμε δύο μεγάλες προσκλήσεις του Θεού προς τον άνθρωπο. Στο Αποστολικό ανάγνωσμα, ο Παύλος μάς υπενθυμίζει ότι η σωτηρία είναι δώρο της χάριτος του Θεού και καρπός της αγάπης Του προς τον κόσμο. Στο Ευαγγελικό ανάγνωσμα, ο Χριστός καλεί τους πρώτους μαθητές να αφήσουν τα πάντα και να Τον ακολουθήσουν. Η πίστη δεν είναι απλώς μια θεωρητική αποδοχή αληθειών, αλλά μια προσωπική ανταπόκριση στο κάλεσμα του Κυρίου, που μεταμορφώνει ολόκληρη τη ζωή του ανθρώπου.

Α. Το Αποστολικό Ανάγνωσμα (Ρωμ. 2, 10–16)

Ἀδελφοί, δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι. Οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται. Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ᾽ οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος· οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων, ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ Εὐαγγέλιόν μου, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Αδελφοί, δόξα, τιμή και ειρήνη θα λάβει κάθε άνθρωπος που εργάζεται το αγαθό, πρώτα ο Ιουδαίος αλλά και ο Έλληνας. Γιατί ο Θεός δεν κάνει διακρίσεις ανάμεσα στους ανθρώπους. Όσοι αμάρτησαν χωρίς να γνωρίζουν τον νόμο, χωρίς τον νόμο θα κριθούν· και όσοι αμάρτησαν ενώ γνώριζαν τον νόμο, με βάση τον νόμο θα κριθούν. Διότι δίκαιοι ενώπιον του Θεού δεν είναι εκείνοι που απλώς ακούνε τον νόμο, αλλά εκείνοι που τον εφαρμόζουν στη ζωή τους. Όταν μάλιστα άνθρωποι που δεν έχουν λάβει τον νόμο πράττουν από τη φύση τους όσα ο νόμος απαιτεί, τότε, παρότι δεν έχουν τον νόμο, γίνονται οι ίδιοι νόμος για τον εαυτό τους. Με τον τρόπο αυτό δείχνουν ότι το έργο του νόμου είναι γραμμένο στις καρδιές τους. Η συνείδησή τους το επιβεβαιώνει και οι λογισμοί τους άλλοτε τους κατηγορούν και άλλοτε τους δικαιολογούν. Όλα αυτά θα φανερωθούν την ημέρα κατά την οποία ο Θεός θα κρίνει τα κρυφά έργα των ανθρώπων διά του Ιησού Χριστού, σύμφωνα με το Ευαγγέλιο που κηρύττω.

Β. Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα (Ματθ. 4, 18-23)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· (ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς)· καὶ λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

Εκείνον τον καιρό, καθώς ο Ιησούς περπατούσε κοντά στη θάλασσα της Γαλιλαίας, είδε δύο αδέλφια, τον Σίμωνα που ονομαζόταν Πέτρος και τον αδελφό του Ανδρέα, να ρίχνουν το δίχτυ στη θάλασσα, γιατί ήταν ψαράδες. Και τους λέει: «Ελάτε πίσω μου και θα σας κάνω ψαράδες ανθρώπων». Εκείνοι αμέσως άφησαν τα δίχτυα και Τον ακολούθησαν. Προχωρώντας λίγο πιο πέρα, είδε άλλα δύο αδέλφια, τον Ιάκωβο, γιο του Ζεβεδαίου, και τον αδελφό του Ιωάννη, μέσα στο πλοιάριο μαζί με τον πατέρα τους, να τακτοποιούν τα δίχτυά τους. Και τους κάλεσε. Κι εκείνοι αμέσως άφησαν το πλοίο και τον πατέρα τους και Τον ακολούθησαν. Ο Ιησούς περιόδευε σε όλη τη Γαλιλαία, διδάσκοντας στις συναγωγές τους, κηρύττοντας το Ευαγγέλιο της Βασιλείας του Θεού και θεραπεύοντας κάθε ασθένεια και κάθε αδυναμία ανάμεσα στον λαό.

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

Η θεολογία της Κυριακής Β΄ Ματθαίου

Η Κυριακή Β΄ Ματθαίου μάς παρουσιάζει μία από τις πιο χαρακτηριστικές σκηνές του Ευαγγελίου: την κλήση των πρώτων μαθητών. Ο Χριστός περπατά δίπλα στη θάλασσα της Γαλιλαίας, συναντά τον Πέτρο και τον Ανδρέα, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη, και τους καλεί με μία απλή αλλά πανίσχυρη φράση: «*Δεῦτε ὀπίσω μου*». Η άμεση ανταπό-

κρισή τους συνοψίζεται στα λόγια του Ευαγγελιστή: *«οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ» (Ματθ. 4, 20)*. Οι Πατέρες της Εκκλησίας βλέπουν σε αυτή την ευαγγελική περικοπή όχι μόνο ένα ιστορικό γεγονός, αλλά την εικόνα κάθε χριστιανικής κλήσεως και ολόκληρης της πνευματικής ζωής.

Ο **Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος** παρατηρεί ότι ο Χριστός δεν κάλεσε αρχικά σοφούς, ρήτορες ή ισχυρούς ανθρώπους του κόσμου, αλλά απλούς ψαράδες. Με αυτόν τον τρόπο φανερώνεται η δύναμη του Θεού. Αν οι Απόστολοι ήταν σπουδαίοι κατά τα ανθρώπινα μέτρα, θα μπορούσε κάποιος να αποδώσει την εξάπλωση του Ευαγγελίου στις ικανότητές τους. Επειδή όμως ήταν άνθρωποι απλοί και αγράμματοι, γίνεται φανερό ότι εκείνος που εργάζεται είναι η χάρη του Αγίου Πνεύματος. Ο Χρυσόστομος γράφει ότι ο Χριστός *«τοὺς ἁλιεῖς οἰκουμένης διδασκάλους ἀπεδείξατο»*, δηλαδή μετέβαλε τους ψαράδες σε διδασκάλους όλης της οικουμένης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνει ο ιερός Πατήρ στη λέξη *«εὐθέως»*. Οι μαθητές δεν ζήτησαν χρόνο να σκεφθούν, ούτε έθεσαν προϋποθέσεις. Δεν είπαν «θα έρθουμε αργότερα» ούτε «να τακτοποιήσουμε πρώτα τις υποθέσεις μας». Άφησαν αμέσως τα δίχτυα και ακολούθησαν τον Χριστό. Κατά τον Χρυσόστομο, η υπακοή αυτή αποκαλύπτει τη δύναμη του θείου καλέσματος αλλά και την καθαρότητα της καρδιάς των μαθητών. Όταν η καρδιά είναι έτοιμη για τον Θεό, δεν αναβάλλει την απάντηση.

Ο **Μέγας Βασίλειος** βλέπει στην εγκατάλειψη των δικτύων έναν βαθύ συμβολισμό. Τα δίχτυα δεν είναι μόνο το επάγγελμα των μαθητών, αλλά όλα εκείνα που δένουν τον άνθρωπο με τη γη και τον εμποδίζουν να προχωρήσει προς τον Θεό. Δεν είναι απαραίτητα αμαρτωλά πράγματα· μπορεί να είναι ακόμη και θεμιτές μέριμνες που όμως καταλαμβάνουν την πρώτη θέση στην καρδιά. Η αληθινή μαθητεία προϋποθέτει την ελευθερία της καρδιάς. Ο άνθρωπος δεν μπορεί να ακολουθεί συγχρόνως τον Χριστό και να είναι δέσμιος των παθών, της φιλαυτίας ή της υπερβολικής προσκολλήσεως στα γήινα.

Ο **Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος** υπογραμμίζει ότι το κάλεσμα του Χριστού δεν απευθύνεται μόνο στους Αποστόλους αλλά σε κάθε άνθρωπο. Κάθε εποχή έχει τους δικούς της μαθητές. Ο Χριστός εξακολουθεί να περνά από τη «θάλασσα» της ζωής μας και να καλεί τον καθένα προσωπικά. Η διαφορά βρίσκεται στην απάντηση. Οι Απόστολοι άκουσαν τη φωνή Του και Τον ακολούθησαν· ο σύγχρονος άνθρωπος συχνά την ακούει αλλά την πνίγει μέσα στον θόρυβο της καθημερινότητας.

Ο **Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας** ερμηνεύει τη φράση *«ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων»* ως προφητεία για το έργο της Εκκλησίας. Όπως οι ψαράδες βγάζουν τα ψάρια από τα βάθη της θάλασσας, έτσι και οι Απόστολοι θα ανασύρουν τους ανθρώπους από τα βάθη της αμαρτίας

και της πλάνης. Η Εκκλησία συνεχίζει αυτό το έργο σε κάθε εποχή. Δεν είναι ένας κλειστός χώρος για λίγους εκλεκτούς, αλλά ένα σωστικό πλοίο που αναζητεί κάθε άνθρωπο.

Ο **Άγιος Θεοφύλακτος Βουλγαρίας** προσθέτει ότι οι μαθητές άφησαν όχι μόνο τα δίχτυα αλλά και τον πατέρα τους, τον Ζεβεδαίο. Δεν σημαίνει αυτό περιφρόνηση προς την οικογένεια. Σημαίνει ότι όταν ο Θεός καλεί, η σχέση με Εκείνον γίνεται η πρώτη και ύψιστη προτεραιότητα. Η αγάπη προς τον Θεό δεν καταργεί την αγάπη προς τους ανθρώπους· την καθαρίζει και την αγιάζει.

Οι Πατέρες συνδέουν επίσης το Ευαγγέλιο με τον Απόστολο της ημέρας. Ο Απόστολος Παύλος διδάσκει ότι *«οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ» (Ρωμ. 2, 11)*. Ο Θεός δεν διαλέγει τους ανθρώπους με κοσμικά κριτήρια. Όπως κάλεσε ψαράδες και τους έκανε Αποστόλους, έτσι και σήμερα μπορεί να αναδείξει αγίους από κάθε κοινωνική τάξη, ηλικία ή επάγγελμα. Η αξία του ανθρώπου δεν βρίσκεται στη μόρφωση, στον πλούτο ή στη δύναμή του, αλλά στην προθυμία του να ανταποκριθεί στη χάρη του Θεού.

Ο **Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης**, ερμηνεύοντας την περικοπή, τονίζει ότι οι Απόστολοι δεν άφησαν κάτι μικρό για να λάβουν κάτι μικρότερο. Άφησαν τα πρόσκαιρα και κέρδισαν τα αιώνια. Εγκατέλειψαν τα δίχτυα της θάλασσας και έλαβαν το δίκτυ του Ευαγγελίου. Εγκατέλειψαν τη Γαλιλαία και κληρονόμησαν την οικουμένη. Εγκατέλειψαν την επίγεια εργασία και έγιναν συνεργοί του Θεού στο έργο της σωτηρίας.

Έτσι, κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας, το κεντρικό μήνυμα της Κυριακής Β΄ Ματθαίου είναι η κλήση και η ανταπόκριση. Ο Χριστός καλεί· ο άνθρωπος απαντά. Η αγιότητα αρχίζει από αυτή τη συνάντηση. Η σωτηρία δεν είναι μια θεωρία ούτε μια ιδεολογία· είναι η προσωπική σχέση με τον Χριστό και η απόφαση να Τον ακολουθήσουμε. Οι Απόστολοι έγιναν άγιοι όχι επειδή ήταν τέλειοι από την αρχή, αλλά επειδή είπαν το μεγάλο «ναι» στο κάλεσμα του Κυρίου. Και αυτό το ίδιο κάλεσμα εξακολουθεί να ακούγεται και σήμερα σε κάθε καρδιά: *«Δεῦτε ὀπίσω μου»*.